

huisarts en wetenschap

MAANDBLAD

VAN HET NEDERLANDS HUISARTSEN GENOOTSCHAP

VAN DE CONGRESKOMMISSIE

Revalidatie in de huisartsenpraktijk; N.H.G.-jaaronderzoek 1961, streptokokkentonsillitis

„Gezondheid is een staat van lichamelijk, geestelijk en sociaal welbevinden en niet louter de afwezigheid van ziekte of invaliditeit.” Deze definitie van de Wereldgezondheidsorganisatie, waarmee iedere huisarts zal kunnen instemmen, heeft in grote trekken als leidraad gediend voor de wijze, waarop het begrip revalidatie in de huisartsgeneeskunde op het N.H.G.-congres 1963 zal worden gepresenteerd. Oppervlakkig beschouwd schijnt de relatie tussen huisarts en revalidatie, in de gebruikelijke betekenis van het woord, slechts van zijdelingse aard te zijn. Men denkt daarbij hoogstens aan een adviserende en coördinerende taak van de huisarts bij de behandeling van patiënten met ernstige traumata en verlammingen, zoals deze onder deskundige leiding in daarvoor geschikte instituten wordt gegeven. Het zou zeer zeker de moeite waard zijn aandacht te schenken aan de nog gebrekkige en onvolledige samenwerking tussen huisarts en revalidatiestichtingen, echter, de motieven, die ertoe hebben geleid, de revalidatie als thema voor het congres te kiezen, zijn van geheel andere aard. Onze overwegend exact-natuurwetenschappelijke opleiding heeft ons wel geleerd ziekten te elimineren of in hun uitwerking te beperken, doch heeft ons onvoldoende aandacht leren schenken aan de gezond gebleven rest van de patiënt. Bij een positieve instelling ten opzichte van de resterende mogelijkheden en drijfveren, die kunnen worden gemobiliseerd voor het bereiken van een volledig herstel, past een veel ruimere opvatting van het begrip revalidatie. De huisarts heeft dagelijks te maken met het weer valide maken van zijn patiënten na elke ziekte of

ongeval, hoe onbelangrijk dit ook lijkt te zijn. Dit is niet alleen het geval na een langdurige rustkuur zoals van een discusprolaps of een hartinfarct, doch ook bij afwijkingen, die doorgaans niet door specialisten worden behandeld, zoals een commotio cerebri of een distorsie. Ook het geven van eenvoudige praktische adviezen aan patiënten met chronische aandoeningen, die een ernstige belemmering vormen voor een zelfstandig, sociaal aangepast bestaan, zoals bijvoorbeeld bij parkinsonisme, kan tot de revaliderende taak van de huisarts worden gerekend. Het begeleiden van en het leiding geven aan de behandeling van een kind met een congenitale afwijking is een ander aspect van deze veelzijdige taak. Voor een goede samenwerking, het op de juiste tijd inschakelen van bepaalde deskundigen en het op de juiste tijd nemen van bepaalde maatregelen moet de huisarts voor elk ziektegeval een uitgebreid plan de campagne opstellen. Tenslotte kan men het steun geven aan psychisch en sociaal onaangepasten rekenen tot de revaliderende functies van de huisarts, die hiervoor talent en belangstelling heeft. In de verschillende voordrachten op dit gebied zullen deze gedachten ongetwijfeld nader worden uitgewerkt.

* * *

De streptokokkentonsillitis in de huisartsenpraktijk is een tweede onderwerp, waarvoor wij veel belangstelling verwachten, vooral ook van de zijde van die leden, die hebben medegewerkt aan het N.H.G.-Jaaronderzoek 1961. Op zichzelf geen ernstige aan-

doening, wordt de tonsillitis in een klein percentage van de gevallen gevolgd door ernstige complicaties zoals acuut reuma en acute hemorrhagische glomerulonephritis. In vrijwel alle gevallen wordt de acute keelontsteking door de huisarts behandeld, zodat ook in zijn handen de zorg voor de preventie is gelegd. Bij het beantwoorden van de vraag, op welke wijze deze behandeling het beste kan geschieden stuit men op het feit, dat alle tot nu toe verrichte onderzoekingen op dit gebied betrekking hebben op min of meer gesloten gemeenschappen, zoals militairen, bewoners van internaten en dergelijke, levend onder epidemiologische omstandigheden, welke verschillen van die in de algemene bevolking. Men zal thans de voorlopige resultaten kunnen vernemen van het tijdens het N.H.G.-congres 1960 aangekondigde tonsillitis-onderzoek bestaande uit het zogenaamde extensieve landelijke onderzoek en het intensieve onderzoek, dat in een beperkt aantal praktijken is uitgevoerd. Is bij het landelijke onderzoek in feite sprake van een vergelijkend geneesmiddelenonderzoek, door het maken van keeluitstrijken en het bepalen van de antistreptolysineter kon in het beperkte onderzoek dieper worden ingegaan op de etiologie, dus onder andere op het percentage, dat door de streptococcus hemolyticus groep A wordt veroorzaakt. De huisarts zal zich zeker interesseren voor de vraag, welke therapie bij tonsillitis, mede in verband met de preventie van de vroege en late complicaties, de beste is. De praktische vraag: „Wel of geen penicilline?” zal bij de beantwoording hiervan zeker aan de orde komen.

Veelal gaat de huisarts bij de beoordeling van zijn waarnemingen uit van subjectieve indrukken. Te weinig wordt getracht deze indrukken door een ingesteld onderzoek al of niet te bevestigen. Bijzondere aandacht verdient dan ook het werk van negen artsen uit het centrum Arnhem van het N.H.G., die de indruk, dat in hun praktijkgebied vooral des winters veel gevallen van otitis media acuta voorkwamen, objectief vastlegden door middel van een groepsonderzoek, waarover één hunner tijdens het N.H.G.-congres verslag hoopt uit te brengen. Behalve op de vraag naar de frekwentie, de behandeling en de verwijzing naar de specialist wordt getracht een antwoord te geven op de vraag naar de late gevolgen door middel van een audiologisch nader onderzoek bij kinderen. De belangrijke plaats, die

de behandeling van ooraandoeningen in het werk van de huisarts inneemt, zal zeker voor velen een reden zijn, hiervan kennis te nemen.

* * *

Het damesprogramma, dat jaarlijks wordt aangeboden aan de echtgenoten van de N.H.G.-leden, die het congres bezoeken, vormt hiervan een niet te onderschatten onderdeel door de stimulerende invloed op het totale congresbezoek. De samenstelling bezorgt een uit louter mannen bestaande commissie dan ook telkenjare vele hoofdbreken. De dit jaar uit geheel andere hoofde gewenste nieuwe samenstelling van de congrescommissie bracht het vrouwelijk element in haar midden, waardoor een deskundiger en zorgvuldiger voorbereiding van het programma mogelijk was. Het kan echter ook zijn, dat wij het slachtoffer zijn geworden van geraffineerde vrouwelijke intrige als men kennis neemt van de te behandelen onderwerpen. De aanleg van een rozentuin kan misschien met enige handigheid nog fiscaal aftrekbaar worden gesteld, bespreking en tentoonstelling van ruwe en geslepen edelstenen kan alleen leiden tot een onverantwoord stijgen van de privé-uitgaven! Het materiaal, waarmede de dames zich in de middaguren onder leiding van enige kunstenaars van „De Werkschuit” actief kunnen uitleven, is gelukkig, naar wij veronderstellen, heel wat goedkoper. Men maakt hierbij kennis met een methode, die kinderen wil helpen bij het zelf ontdekken van uitdrukkingmogelijkheden door middel van vrije artistieke expressie. Wij verwachten dat de zelfwerkzaamheid een dankbare onderbreking vormt van het passieve kijken en luisteren naar de rest van het programma, dat eindigt met een aan het vorige onderwerp aansluitende beschouwing van psychiatrische zijde over de betekenis van kunstzinnige expressie bij de behandeling van psychisch gestoorden.

In de verwachting dat ook het achtste congres wederom een ontmoetingsplaats zal zijn voor vele N.H.G.-leden met hun echtgenoten, hoopt de congrescommissie de deelnemers te kunnen begroeten op zaterdag 30 november 1963 te 10.30 uur in de (nu verwarmde) hall van het Jaarbeursgebouw aan het Vredenburg te Utrecht.

E. van Westreenen.